

Opinia Komitetu Regionów „Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów”

(2007/C 146/06)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje strategię tematyczną Komisji, ponieważ obejmuje ona zintegrowane i holistyczne podejście do kwestii pestycydów, które oferuje wiele możliwości dla dalszych, koniecznych usprawnień w dziedzinie ochrony środowiska.
- Ubolewa, że istniejące przepisy nie zapobiegły zwiększeniu się pozostałości pestycydów w środkach żywności w ciągu kolejnych lat; dlatego też z zadowoleniem przyjmuje fakt, że strategia tematyczna zmierza do wzmocnienia kontroli pozostałości pestycydów w żywności.
- Uważa, że przewidziany podział na strefy zawarty we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin nie uwzględnia w wystarczający sposób geologicznych, geograficznych i hydrologicznych czynników w ramach poszczególnych stref. Z uwagi na takie różnice zmienia się ryzyko przesiąkania czy wymywania niebezpiecznych pestycydów, co powinno znajdować odzwierciedlenie w prawodawstwie. Ubolewa nad tym, że podział na strefy nie odpowiada istniejącym standardom w zakresie uregulowania stosowania pestycydów w państwach członkowskich.
- Uważa, że propozycja Komisji dotycząca obowiązkowego wzajemnego uznawania pestycydów w ramach stref nie jest idealnym rozwiązaniem, ponieważ może to prowadzić do większego zanieczyszczenia wód powierzchniowych przez pestycydy.
- Jest zdania, że podstawa prawna dla rozporządzenia (COM(2006) 388) powinna zostać poszerzona o art. 175 Traktatu dotyczący środowiska naturalnego.
- Wzywa do opracowania obejmujących dłuższy okres celów ilościowych dla zmniejszenia stosowania pestycydów.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów (COM(2006) 372 wersja ostateczna); wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz osiągnięcia zrównoważonego stosowania pestycydów (COM(2006) 373 wersja ostateczna — 2006/0132 (COD)) oraz wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (COM(2006) 388 wersja ostateczna — 2006/0136 (COD)),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 12 lipca 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w sprawie wyżej wymienionych dokumentów, zgodnie z art. 265 ust. 3 (COM(2006) 372 wersja ostateczna), art. 175 ust. 1 wraz z art. 265 ust. 1 (COM(2006) 373 wersja ostateczna — 2006/0132 (COD)) oraz art. 152 ust. 4 wraz z art. 265 ust. 1 (COM(2006) 388 wersja ostateczna — 2006/0136 (COD)) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (COM(1997) 49 końcowy — CdR 171/97 fin (1)),

uwzględniając swój projekt opinii z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie komunikatu Komisji: Powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej do roku 2010 i w przyszłości, COM(2006) 216 wersja ostateczna — CdR 159/2006 fin,

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 316/2006 rév. 1) przyjęty w dniu 27 listopada 2007 r. przez Komisję Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Bjørn DAHL, burmistrz Roskilde (DK/ALDE)),

na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) przyjął jednomyślnie następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

Uwagi ogólne

1.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** strategię tematyczną Komisji, ponieważ obejmuje ona zintegrowane i holistyczne podejście do kwestii pestycydów, które oferuje wiele możliwości dla dalszych, koniecznych usprawnień w dziedzinie ochrony środowiska.

1.2 **Wyraża zadowolenie** z faktu, że Komisja na bieżąco aktualizuje procedury i funkcje związane z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności. W ten sposób można zapewnić zgodność dotychczasowych przepisów UE z najnowszymi osiągnięciami naukowymi, co będzie korzystne zarówno dla środowiska naturalnego, jak i zdrowia ludzkiego.

1.3 **Popiera** cele strategii tematycznej, jeśli chodzi o zwiększenie poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia poprzez ograniczenie stosowania pestycydów oraz wspieranie badań nad mniej szkodliwymi alternatywami.

1.4 **Opowiada się** za tym, aby dane uzyskane z doświadczeń na zwierzętach nie podlegały przepisom o ochronie danych. W ten sposób uniknie się niepotrzebnego powtarzania doświadczeń na zwierzętach i przyczyni do możliwie jak największego ograniczenia tych praktyk.

1.5 **Wyraża zadowolenie**, iż wraz ze strategią tematyczną zostaną opracowane wytyczne dotyczące stosowania pestycydów

w tych wypadkach, w których dotychczasowe przepisy wspólnotowe są niewystarczające.

1.6 **Z zadowoleniem przyjmuje** fakt, iż strategia obejmuje instrumenty monitorowania postępów państw członkowskich w zakresie urzeczywistniania celów strategii tematycznej oraz instrumenty służące przedkładaniu sprawozdań.

1.7 **Przyznaje**, że rozsądne stosowanie pestycydów może przyczynić się do polepszenia bezpieczeństwa żywności oraz do wzrostu wydajności, co też stwierdzone zostało w przedstawionej przez Komisję ocenie wpływu (SEC(2006) 894), **zauważa** jednak, że wpływ tych produktów na środowisko naturalne wciąż jeszcze pozostaje znaczny.

1.8 **Przyznaje również**, że przemysł produkcji pestycydów w UE jest ważnym pracodawcą, zapewniającym około 26 tys. miejsc pracy. **Dlatego też wyraża zadowolenie**, że strategia tematyczna stworzy, według oceny wpływu, 3 tys. nowych miejsc pracy w tym obszarze, co przysporzy rolnictwu zysków w wysokości co najmniej 380 mln euro oraz zapewni zgodność strategii z celami strategii lizbońskiej.

1.9 **Z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że strategia tematyczna pragnie zwiększyć bezpieczeństwo stosowania pestycydów poprzez kontrolę i certyfikację sprzętu, wymóg bezpiecznego składowania pestycydów oraz szkolenia dla sprzedawców i użytkowników profesjonalnych; w ten sposób wzrośnie skuteczność użycia pestycydów, z korzyścią dla wszystkich stron.

(1) Dz.U. C 180 z 11.6.1998, s. 38.

1.10 **Ubolewa**, że istniejące przepisy nie zapobiegły zwiększeniu się pozostałości pestycydów w środkach żywności w ciągu kolejnych lat; dlatego też **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że strategia tematyczna pragnie wzmocnić kontrolę pozostałości pestycydów w żywności. Jednocześnie **nawołuje** do rygorystycznej kontroli pozostałości pestycydów w importowanej żywności i karmie, zwłaszcza w wypadku państw, w których ograniczenia odnośnie do stosowania pestycydów mogą być mniej surowe.

1.11 **Wyraża zadowolenie**, że we wniosku dotyczącym dyrektywy ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz osiągnięcia zrównoważonego stosowania pestycydów nawiązano do ramowej dyrektywy wodnej. Wzmocni to spójność wysiłków UE w zakresie ochrony środowiska. **Dlatego też wzywa** do uwzględnienia ramowej dyrektywy wodnej również we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin.

1.12 **Doskonale rozumie**, że Komisja pragnie wzmocnić konkurencyjność, dynamikę i wolny handel w Unii Europejskiej, uważa jednak za nieodzowne, aby kwestie środowiska naturalnego i zdrowia obywateli znajdowały się w centrum strategii tematycznej w sprawie pestycydów.

1.13 **Dlatego też jest zdania**, że zawarte we wniosku zalecenie odnośnie do obowiązku wzajemnego uznawania pestycydów wewnątrz trzech stref jest niewłaściwe w kontekście obowiązujących przepisów. W poszczególnych państwach członkowskich panują różne warunki w ramach tej samej strefy, a więc każde państwo musi mieć prawo do przyjęcia zaostrzonych przepisów w zakresie pestycydów. Na przykład w wielu państwach członkowskich woda gruntowa wykorzystywana są jako woda pitna. Praktyka ta zostanie zagrożona poprzez obowiązkowe wprowadzanie zakazanych dotychczas pestycydów, co będzie miało konsekwencje gospodarcze dla władz lokalnych i regionalnych oraz dla państw członkowskich. **Komitet pragnie zwrócić uwagę**, że możliwość picia dobrej jakości wody prosto z kranu podnosi jakość życia.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **Uważa**, że przewidziany podział na strefy nie uwzględnia w wystarczający sposób geologicznych, geograficznych i hydrologicznych czynników w ramach poszczególnych stref. Z uwagi na takie różnice zmienia się ryzyko przesiąkania czy wymywania niebezpiecznych pestycydów, co powinno znajdować odzwierciedlenie w prawodawstwie. **Ubolewa** nad tym, że podział na strefy nie odpowiada istniejącym standardom w zakresie uregulowania stosowania pestycydów w państwach członkowskich. Jeżeli ma zostać utrzymane podejście obejmujące podział na strefy, należy przynajmniej utworzyć większą ilość stref. Jeśli system stref zostanie przyjęty, trzeba będzie znaleźć sposób na zapewnienie uznawania pestycydów w sąsiadujących ze sobą regionach należących do różnych stref, z uwzględnieniem ochrony konsumenta i środowiska naturalnego.

2.2 **Uważa**, że propozycja Komisji dotycząca obowiązkowego wzajemnego uznawania pestycydów w ramach stref nie jest idealnym rozwiązaniem, ponieważ może to prowadzić do większego zanieczyszczenia wód powierzchniowych przez pestycydy. Stanowiłoby to zagrożenie dla gatunków wodnych, a być może także dla jedynek w swoim rodzaju ptaków i kręgowców żyjących w odnośnych regionach. **Jest zdania**, że podejście takie jest niezgodne z ogólnym wymogiem ramowej dyrektywy wodnej, aby nie pogarszać stanu zasobów wodnych.

2.3 **Sądzi**, że cel, jakiemu służy wzajemne uznawanie, można osiągnąć poprzez ściślejszą współpracę i wymianę danych pomiędzy państwami członkowskimi w danej strefie w dążeniu do szybkiego przeprowadzenia kontroli środków, które zostały dopuszczone w innym państwie strefy. **Jest zatem zdania**, że obowiązkowe wzajemne uznawanie pestycydów jest niewłaściwym instrumentem. **Stoi na stanowisku**, że — o ile zostanie utrzymane wzajemne uznawanie — powinno się lepiej naświetlić skutki podziału na strefy w celu odpowiedniego dostosowania stref.

2.4 **Wzywa do** stosowania ostrzejszych kryteriów w zakresie ochrony środowiska, ponieważ dotychczasowe kryteria nie wystarczają dla utrzymania obecnego wysokiego poziomu ochrony. **Opowiada się** jednak za wprowadzeniem kryteriów wykluczenia przy zatwierdzaniu substancji czynnych. Takie kryteria są do zaakceptowania z punktu widzenia wpływu na zdrowie.

2.5 **Jest zdania**, że podstawa prawna dla rozporządzenia (COM(2006) 388) powinna zostać poszerzona o artykuł 175 dotyczący środowiska naturalnego. Będzie to miało znaczenie dla rozważenia przyszłych pytań dotyczących interpretacji, jak również instrumentów ochrony środowiska państw członkowskich.

2.6 **Popiera** wprowadzenie zasady zastępowania określonych środków ochrony roślin środkami mniej niebezpiecznymi lub metodami innymi niż chemiczne.

2.7 **Wzywa do** ulepszenia kryteriów określania potencjalnych substancji zastępczych, aby możliwe stało się zastąpienie większej ilości substancji. Powinny także zostać poprawione przepisy tak, by państwa członkowskie miały możliwość zastąpienia środków ochrony roślin według oceny cech zawartych w nich składników obojętnych.

2.8 **Nalega**, aby pestycydy, które mogą przenikać do wód gruntowych, były w rozporządzeniu konsekwentnie przyporządkowywane do grupy substancji wysokiego ryzyka.

2.9 **Uważa, że** zezwolenia dla substancji czynnych w środkach ochrony roślin nie powinny być udzielane na czas nieograniczony po ich pierwszym przedłużeniu po upływie 10-letniego okresu. Brak konieczności odnawiania zezwolenia miałby negatywny wpływ na środowisko naturalne i zdrowie gdyby, na przykład, zostały wprowadzone nowe wymagania w zakresie danych lub nowe wytyczne dla dokonywania ocen.

2.10 **Sprzeciwia się** wprowadzeniu mniej restrykcyjnej procedury zatwierdzania środków ochrony roślin, zawierających substancje czynne określone jako „substancje czynne niskiego ryzyka”. Wszystkie środki ochrony roślin mogą kryć w sobie pewne ryzyko dla ludzi i równowagi w naturze i powinny w związku z tym podlegać szczegółowej procedurze zatwierdzania.

2.11 **Zaleca**, aby sprzedaż i rozpowszechnianie pestycydów odbywały się pod nadzorem uznanej placówki specjalistycznej lub wykwalifikowanego personelu medycznego.

2.12 **Wzywa do** opracowania obejmujących dłuższy okres celów ilościowych dla zmniejszenia stosowania pestycydów, zgodnie z zaleceniami szóstego wspólnotowego programu działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz do wspierania metod produkcji, w których stosuje się pestycydy w ograniczonej ilości lub nie stosuje się ich wcale, jak ma to miejsce w przypadku rolnictwa ekologicznego.

2.13 **Wzywa do** zawarcia w art. 21 i 43 rozporządzenia bezpośredniego odesłania do art. 4 ust. 1 ramowej dyrektywy wodnej.

2.14 **Przyjmuje z zadowoleniem** przeprowadzenie w związku ze strategią tematyczną szeroko zakrojonego procesu konsultacji, w który włączone zostały także władze lokalne i regionalne. **Zdecydowanie opowiada się za** pogłębieniem udziału władz lokalnych i regionalnych poprzez włączenie ich do grupy ekspertów ds. strategii tematycznej, której zadaniem jest doradzanie w zakresie wzorowych sposobów postępowania oraz monitorowania wdrażania strategii. Władze lokalne i regionalne powinny ponadto zostać włączone w sporządzanie i realizację krajowych planów działania. Dzięki szczególnej znajomości warunków lokalnych mogą one, z udziałem społeczeństwa obywatelskiego, wnieść w to forum wartościowy wkład.

Zalecenie 1

Art. 30 wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin

COM(2006) 388 wersja ostateczna — 2006/0136 (COD)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
<p>Artykuł 30</p> <p>Treść</p> <p>1. Zezwolenie określa uprawę oraz cele, w których może być stosowany środek ochrony roślin.</p> <p>2. Zezwolenie określa wymagania związane z wprowadzeniem do obrotu oraz stosowaniem środka ochrony roślin. Wymagania te obejmują warunki stosowania niezbędne, by zapewnić zgodność z warunkami i wymaganiami przewidzianymi w rozporządzeniu zatwierdzającym substancje czynne, środki zabezpieczające i synergetyki. Zezwolenie obejmuje klasyfikację środków ochrony roślin do celów dyrektywy 1999/45/WE.</p> <p>3. Wymagania, o których mowa w ust. 2 mogą obejmować:</p> <p>a) ograniczenie środka w odniesieniu do dystrybucji i stosowania środka ochrony roślin w celu ochrony zdrowia osób zajmujących się jego dystrybucją, użytkowników i pracowników;</p> <p>b) zobowiązanie do informowania wszelkich sąsiadów, którzy mogą być narażeni na przenoszenie aerozoli, przed użyciem środka, a także tych którzy zażądali poinformowania.</p>	<p>Artykuł 30</p> <p>Treść</p> <p>1. Zezwolenie określa uprawę oraz cele, w których może być stosowany środek ochrony roślin.</p> <p>2. Zezwolenie określa wymagania związane z wprowadzeniem do obrotu oraz stosowaniem środka ochrony roślin. Wymagania te obejmują warunki stosowania niezbędne, by zapewnić zgodność z warunkami i wymaganiami przewidzianymi w rozporządzeniu zatwierdzającym substancje czynne, środki zabezpieczające i synergetyki. Zezwolenie obejmuje klasyfikację środków ochrony roślin do celów dyrektywy 1999/45/WE.</p> <p>3. Wymagania, o których mowa w ust. 2 mogą obejmować:</p> <p>a) ograniczenie środka w odniesieniu do dystrybucji i stosowania środka ochrony roślin w celu ochrony zdrowia osób zajmujących się jego dystrybucją, użytkowników i pracowników oraz ochrony środowiska;</p> <p>b) zobowiązanie do informowania wszelkich sąsiadów, którzy mogą być narażeni na przenoszenie aerozoli, przed użyciem środka, a także tych którzy zażądali poinformowania.</p>

Uzasadnienie

Niezbędne jest dodanie słów „ochrony środowiska” do tekstu art. 30 ust. 3, aby zapewnić ochronę środowiska, w tym także ochronę wód podziemnych. Przyjęta niedawno dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony wód podziemnych ustanawia wartości graniczne dla obecności pestycydów w tych wodach. Proponowane rozporządzenie nie powinno kolidować z obowiązkiem przestrzegania przez państwa członkowskie wspomnianej dyrektywy. Zatwierdzając środki ochrony roślin, państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanawiania krajowych ograniczeń odpowiadających krajowym uwarunkowaniom, tak aby środki te spełniały wymogi dyrektywy w sprawie wód podziemnych.

Zalecenie 2

Art. 40 wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin,**COM(2006) 388 wersja ostateczna — 2006/0136 (COD)**

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 40 Zezwolenie</p> <p>1. Państwo członkowskie, w którym złożono wniosek zgodnie z art. 39, zezwala na dany środek ochrony roślin na takich samych warunkach, łącznie z klasyfikacją do celów dyrektywy 1999/45/WE, jak w państwie członkowskim odniesienia.</p> <p>2. W drodze odstępstwa od ust. 1 i zgodnie z prawem Wspólnoty, możliwe jest nałożenie dodatkowych warunków w odniesieniu do wymagań, o których mowa w art. 30 ust. 3.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 40 Zezwolenie</p> <p>1. Państwo członkowskie, w którym złożono wniosek zgodnie z art. 39, zezwala na dany środek ochrony roślin na takich samych warunkach, łącznie z klasyfikacją do celów dyrektywy 1999/45/WE, jak w państwie członkowskim odniesienia.</p> <p>2. W drodze odstępstwa od ust. 1 i zgodnie z prawem Wspólnoty, możliwe jest nałożenie dodatkowych warunków w odniesieniu do wymagań, o których mowa w art. 30 ust. 3.</p> <p>3. <u>W drodze odstępstwa od ust. 1 i zgodnie z prawem Wspólnoty, państwo członkowskie, w którym złożono wniosek zgodnie z art. 39, może odmówić wydania zezwolenia na środek ochrony roślin, jeżeli na podstawie stanu wiedzy naukowej i technicznej wydanie zezwolenia na jego terytorium nie będzie zgodne z art. 29.</u></p>

Uzasadnienie

Przyjęta niedawno dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony wód podziemnych ustanawia wartości graniczne dla obecności pestycydów w wodach podziemnych. Proponowane rozporządzenie nie powinno kolidować z obowiązkiem przestrzegania przez państwa członkowskie dyrektywy w sprawie wód podziemnych.

Proponowane rozporządzenie ustalające obowiązek wzajemnego uznawania opiera się na założeniu, iż warunki w danej strefie są „stosunkowo podobne”. Jednakże warunki te mogą się zasadniczo różnić. Dlatego też bardzo ważne jest zapewnienie każdemu państwu członkowskiemu możliwości odmowy wzajemnego uznawania, jeżeli wydanie zezwolenia na jego terytorium będzie sprzeczne z postanowieniami dyrektywy w sprawie ochrony wód podziemnych.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE